

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΔΕΟ 24-

Δημόσια Διοίκηση και Πολιτική

**ΤΕΤΑΡΤΗ ΓΡΑΠΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
«Η ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΗΝ ΟΝΕ»**

ΑΠΡΙΛΙΟΣ, 2020

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
1.Α.1. Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	2
1.Α.2 ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΟΝΕ	3
1.Α.3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	5
1.Β. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΥΛΩΝΑ ΣΤΗΝ ΟΝΕ	7
2.Α.1. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΜΕΣΟ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ- ΒΙCС	9
2.Α.2. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟΤΥΧΙΑΣ ΤΟΥ ΒΙCС	10
2.Β. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΜΕΣΟ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	11
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	13
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	14

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ONE , είναι μοναδικός οργανισμός που συνδέει κυρίως κράτη με σαφείς πολιτικές, πολιτισμικές, θρησκευτικές, ιστορικές διαφορές ως μια ολότητα στο παγκόσμιο στερέωμα. Η λειτουργία της διαμορφώνεται στη βάση Συνθηκών, οι οποίες συντελέστηκαν μετά από πολυεπίπεδες διαπραγματεύσεις, εξυπηρετώντας πολιτικούς, οικονομικούς σκοπούς και εθνικά συμφέροντα.

Η μοναδικότητα της διαφαίνεται από την εξελικτική πορεία και τον απώτερο σκοπό της ,την εκπλήρωση μιας δημοσιονομικής και νομισματικής κοινής πολιτικής ώστε να αμβλυνθούν οι ανισότητες που υπάρχουν ανάμεσα στα κράτη μέλη στο πλαίσιο μιας ενιαίας αγοράς. Ωστόσο, το σύστημα διακυβέρνησης της αποδείχθηκε αδύναμο στο να αντιμετωπίσει άμεσα τη χρηματοπιστωτική κρίση που ξέσπασε στις ΗΠΑ το 2008 επιτρέποντας τη δημιουργία μακροοικονομικών και δημοσιονομικών ανισορροπιών. Ως απόρροια της κρίσης χρέους στην Ευρωζώνη ελήφθησαν σημαντικές πρωτοβουλίες από τα κράτη-μέλη της που οδήγησαν στο σημερινό πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της ONE.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1- ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ

1.Α.1. Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση που ξέσπασε το 2008 έφερε στο φως τα προβλήματα της διακυβέρνησης της Ε.Ε και της Ευρωζώνης. Είναι γεγονός ότι τόσο η Ένωση όσο και η ONE δεν ήταν προετοιμασμένες να ανταπεξέλθουν στη σφοδρότητα της κρίσης καθώς η λειτουργία τους στηρίζονταν σε πολιτικούς συμβιβασμούς, αγνοώντας το γεγονός ότι τα προβλήματα ενός κράτους μέλους αναπόφευκτα επηρεάζουν και τα άλλα κράτη μέλη. Πριν το ξέσπασμα της κρίσης, η διαδικασία οικονομικής και νομισματικής ολοκλήρωσης βασιζόταν στις Συνθήκες και σε ένα «χαλαρό» Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (εφεξής ΣΣΑ) το οποίο δεν τηρήθηκε από το σύνολο των κρατών μελών.

Συνακόλουθα, σε συνθήκες απελευθέρωσης των χρηματοπιστωτικών αγορών η επιλογή εγκατάλειψης ενός κράτους μέλους που αντιμετωπίζει προβλήματα αποτελεί το έναυσμα για την κατάρρευση της ένωσης και της ONE, καθώς οι χρηματοπιστωτικές αγορές αποσύρουν την εμπιστοσύνη τους από αυτή. Η αναγκαιότητα της οικονομικής σύγκλισης και η άμβλυνση της μετάδοσης της κρίσης δημιούργησε θεσμούς που υπαγορεύουν θεσμικά μακροχρόνιες δεσμεύσεις για την επίτευξη δημοσιονομικής ισορροπίας, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την εναρμόνιση των κανόνων λειτουργίας των αγορών και του τραπεζικού συστήματος. (Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, 2014, σελ.5).

1.A.2 ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ONE

Η αναποτελεσματικότητα του ΣΣΑ για δημοσιονομική πειθαρχία στα πλαίσια της Ένωσης οδήγησε στην τρίτη αναθεώρηση του και στη νέα οικονομική Διακυβέρνηση (Πατσουράτης -Τάτσος ,2015) Αναλυτικότερα, η αναγκαιότητα αντιμετώπισης της κρίσης χρέους δημιούργησε τον Μάιο του 2010 τον προσωρινό Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και στη πορεία της κρίσης μέσω Συνθήκης τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (European Stability Mechanism — ESM), μετά την επικύρωσή της από τα εθνικά κοινοβούλια των χωρών της ζώνης του ευρώ. Ο μηχανισμός αυτός αποτελεί τον ευρωπαϊκή απάντηση ως ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός ο οποίος θα μπορεί από εδώ και πέρα να αντιμετωπίζει οργανωμένα μέσω των χρηματοδοτήσεων του οικονομικές κρίσεις (Εκθεση ΤτΕ, 2019, στο bankofgreece). .

Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε τον Μάιο του 2010 και εγκρίθηκε τους επομένους μήνες του έτους από το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο. Το σύστημα του Ευρωπαϊκού Εξάμηνου προάγει το συντονισμό της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής βασίζοντας τη λειτουργία του στο γεγονός ότι στους πρώτους έξι μήνες κάθε έτους τα κράτη μέλη θα πρέπει να ευθυγραμμίζουν τις πολιτικές τους στους στόχους που έχουν τεθεί σε ενωσιακό επίπεδο με τη βοήθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο δημοσιονομικός σχεδιασμός αποτελεί θεμελιώδη μέριμνα των κρατών μελών κατά τέτοιο τρόπο ώστε ο κρατικός προϋπολογισμός να διασφαλίζει την αποφυγή του υπερβολικού δημόσιου ελλείματος και την δημιουργία χρέους (Πατσουράτης και Τάτσος, 2015).

Επιπρόσθετα, για τη ζώνη του ευρώ δημιουργήθηκε μια ακόμη δέσμη ευρωπαϊκών πράξεων με έξι 6 νομοθετικά μέτρα (six-pack) που τέθηκαν σε ισχύ στις 13 Δεκεμβρίου του 2011 με στόχο την ενίσχυση της δημοσιονομικής και οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Ο κύριος στόχος είναι η διαμόρφωση ενός αξιόπιστου δημοσιονομικού σχεδιασμού και αξιολόγησης της βιωσιμότητας των δημοσίων οικονομικών στη βάση ενωσιακών προτύπων μέτρησης δαπανών-εσοδών αλλά και τρόπων μέτρησης της διασφάλισης της συμμόρφωσης των κρατικών προϋπολογισμών. (eur-lex.europa.eu/legalcontent/EL/TXT/HTML/LEGISSUM:ec0021&from=EN).

Στη συνέχεια, τέθηκε σε ισχύ η «δέσμη 2 μέτρων» (two-pack- Φεβρουάριος του 2012) με στόχο την περαιτέρω βελτίωση της δημοσιονομικής εποπτείας στην ευρωζώνη. Σύμφωνα με τη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, κάθε χώρα που χρησιμοποιεί το ευρώ πρέπει να υποβάλει το σχέδιο προϋπολογισμού της στην Επιτροπή μέχρι τα μέσα Οκτωβρίου. Εάν η Επιτροπή θεωρεί ότι το εν λόγω σχέδιο προϋπολογισμού ενδέχεται να μην πληροί τους κανόνες του ενιαίου νομίσματος, μπορεί να ζητήσει την αναθεώρησή του (Πατσουράτης και Τάτσος, 2015).

Η αναγκαιότητα εφαρμογής δημοσιονομικών κανόνων για την αντιμετώπιση της κρίσης, αποτελεί τη βάση για τη παρακολούθηση των μακροοικονομικών ανισορροπιών προτρέποντας περαιτέρω την ευρωπαϊκή πολιτική να εντείνει τις προσπάθειες για τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση της ΟΝΕ. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο δημιουργείται η Συνθήκη για τη Σταθερότητα, το Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση της ΟΝΕ δηλαδή το «Δημοσιονομικό Σύμφωνο» (“Fiscal Compact”), Με το Δημοσιονομικό Σύμφωνο θα πρέπει κάθε κράτος μέλος να εισάγει στο εθνικό του δίκαιο κανόνα για ισοσκελισμένο ή πλεονασματικό προϋπολογισμό, καθώς και ένα διορθωτικό μηχανισμό, ο οποίος θα ετίθετο αυτομάτως σε λειτουργία σε περίπτωση που παρατηρούνταν σημαντικές αποκλίσεις από το μεσοπρόθεσμο στόχο ή την πορεία προσαρμογής σ’ αυτόν (Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής, 2014).

Επιπρόσθετα, παρουσιάστηκε η έκθεση ως οδικός χάρτης (Δεκέμβριος 2012) για την ενίσχυση της ΟΝΕ στοχεύοντας στην ανάπτυξη έχοντας ως πυλώνες τη δημοσιονομική και νομισματική πολιτική τροποποιώντας τους κανονισμούς των Διαθρωτικών Ταμείων ώστε να εκπληρώνονται μέσω των ταμείων χρηματοδοτήσεις προγραμμάτων σαφώς καθορισμένων αποσκοπώντας στη επίτευξη της σύγκλισης. Οι τροποποιήσεις αυτές στηρίζονται στους δημοσιονομικούς κανόνων δημιουργώντας

συμφωνίες εταιρικής σχέσης με διαφάνεια και λογοδοσία παρέχοντας με αυτό το τρόπο παροχή στατιστικών στοιχείων που εκπληρώνουν μεσοπρόθεσμους στόχους δημοσιονομικής πολιτικής (Πατσουράτης και Τάτσος, 2016,σελ. 15-20).

1.A.3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Είναι πρόδηλο ότι η νέα οικονομική διακυβέρνηση στηρίζει τις προσπάθειες της Ένωσης και της ΟΝΕ στην ενδυνάμωση των δυο συνιστωσών της (δημοσιονομικής και νομισματικής) που καθορίζουν την βιωσιμότητα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Οι τομείς εμβάθυνσης και ο βαθμός επίτευξης των στόχων που έλαβαν χώρα αναδιατάσσουν τους πόρους κάθε κράτους μέλους της ΟΝΕ συντελώντας από τη μια πλευρά στην αντιμετώπιση των συνέπειων της κρίσης από τη άλλη μεριά δημιουργούν συνθήκες ώστε να υπάρξει βιώσιμη ανάπτυξη .

Οι αλλαγές που συντελούνται ως προς τα δημοσιονομικά χαρακτηριστικά δεσμεύουν τα κράτη μέλη έχοντας προτεραιότητα αφενός μεν την αναγκαιότητα της επίτευξης αμέσων στόχων (μηχανισμός διαχείρισης κρίσεων)ώστε να επέλθει σταθερότητα και σύγκληση της Ευρώπης ως ολότητα πάνω σε ένα πλαίσιο αυστηρότερο και πιο δεσμευτικό μέσω της εποπτείας των κρατικών προϋπολογισμών και του χρυσού κανόνα , αφετέρου δε εξαιτίας του υπερεθνικού χαρακτήρα της νομισματικής διάστασης ο μηχανισμός του ESM συνδέεται με τη δράση και τραπεζική Ένωση και τη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού τομέα .

Οι αλλαγές ανέδειξαν το διακυβερνητικό τρόπο λήψης των αποφάσεων αλλά και τη ευελιξία των ενωσιακών θεσμών όπως η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (εφεξής ΕΚΤ). Η θέσπιση μηχανισμών αντιμετώπισης κρίσεων όπως του ESM αναδεικνύουν την στήριξη παρέχεται σε ρευστότητα με χαμηλά επιτόκια ώστε να αντιμετωπίζονται κρίσεις χρέους εντός ΟΝΕ. Η ΕΚΤ αποτέλεσε το μοχλό εκείνο ώστε να επανέλθει η σταθερότητα στην ζώνη του ευρώ καθώς με τη πολιτική της προέβη σε μια σειρά αμέσων μέτρων παρέχοντας στις ευρωπαϊκές τράπεζες πάνω από 1 τρις ευρώ σε φτηνά δάνεια.(Μαρής, Ερευνητικό Κείμενο Νο .11/2014,ΕΛΙΑΜΕΠ).

Ωστόσο, η «δημοσιονομική» συνιστώσα υστερεί, καθώς ο χαμηλότερος βαθμός ολοκλήρωσης σε επίπεδο ΕΕ και ΟΝΕ παρεμποδίζει την ικανότητά της να υποστηρίζει πλήρως τη νομισματική πολιτική και τις εθνικές οικονομικές πολιτικές. Αναντίρρητα, η δημιουργία του ΕSM ως μηχανισμού ρευστότητας προκειμένου να ανταπεξέρχεται η ΟΝΕ σε συνθήκες κρίσεις και η μακροοικονομική εποπτεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με το ανανεωμένο ΣΣΑ καταδεικνύουν ένα σύνολο κανόνων που είναι απαραίτητοι για την οικονομική και νομισματική ολοκλήρωση και θα πρέπει να τηρούνται απρόσκοπτα.

Παράλληλα, η αναβλητικότητα στην τραπεζική ένωση η οποία συνοδεύεται με σταδιακή ανάκαμψη των τραπεζικών χορηγήσεων προς τις επιχειρήσεις στη ζώνη του ευρώ δεν δίνουν ένα ισχυρό έναυσμα για να αντιμετωπισθούν καίρια οι προκλήσεις όπως η επιδείνωση του διεθνούς εμπορίου καθιστώντας ότι μια επιτυχημένη νομισματική πολιτική θα πρέπει να συνοδεύεται από μια εξίσου αποτελεσματική δημοσιονομική πολιτική η οποία όπως αναδεικνύει η έκθεση των πέντε προέδρων θα πρέπει να στηρίζει το κοινωνικό χαρακτήρα που θα πρέπει να έχει η Ε.Ε αλλά και η ΟΝΕ. Υπο αυτό το πρίσμα ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων και η ανάπτυξη του αποτελεί το εργαλείο εκείνο που διέπεται από τις πολιτικές που θα τονώνουν την απασχόληση ώστε να εξομαλυνθεί ο ισχνός ρυθμός ανάπτυξης της ΟΝΕ.

Οι δημοσιονομικές πολιτικές όμως έχουν χαρακτηριστικά τα οποία συντείνουν στην επιδείνωσή της κοινωνικής συνοχής διότι βρίσκονται αντιμέτωπες με τα προβλήματα που κληροδότησε η κρίση, όπως υψηλή ανεργία, υψηλά επίπεδα δημόσιου χρέους. Παρόλο που η νέα οικονομική διακυβέρνηση ανέδειξε την αναγκαιότητα για νέα εργαλεία όπως το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο αλλά και τον ισχυρότερο ρόλο της Επιτροπής ως παράγοντα καθορισμού πολιτικών που αφορούν όλες τις εκφάνσεις του ευρωπαϊκού γίνεσθαι αποτρέποντας την κατάρρευση της ΟΝΕ μέσω της εξόδου της Ελλάδος από τους κόλπους της, δεν μπόρεσε να δώσει λύσεις στο πρόβλημα της σύγκλισης μεταξύ του αναπτυσσόμενου Βορρά και του υστερούντος Νότου.

Ταυτόχρονα, ο μόνιμος προσανατολισμός στη δημοσιονομική πειθαρχία συνδέεται αρνητικά με τη αναγκαιότητα για αύξηση των επενδυτικών προγραμμάτων, της επιδίωξης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και της διασφάλισης υπεύθυνων δημοσιονομικών πολιτικών, λόγω περιορισμένων πόρων και ανεπαρκούς

χρηματοδότησης από ευρωπαϊκές πολιτικές στις χώρες που έχουν μεγάλα δημοσιονομικά προβλήματα .

Οι μεταρρυθμίσεις κυμαίνονταν από τη συγκράτηση των δαπανών στο δημόσιο τομέα έως τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τιμών και της διαρθρωτικής ανταγωνιστικότητας, ως μέσο για να ανακάμψει η τόσο αναγκαία ανάπτυξη. Η χρονική υστέρηση των χωρών που επλήγησαν από τη κρίση χρέους ενδυναμώνει τις τάσεις απόκλισης των οικονομιών εντός της ΟΝΕ αλλά και της Ένωσης.

Άλλωστε το Δημοσιονομικό Σύμφωνο δημιουργεί συνθήκες επιβάρυνσης των επενδύσεων καθώς η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική για τις χώρες της ΟΝΕ (όπου η νομισματική πολιτική είναι καθορισμένη λόγω του ενιαίου νομίσματος και της αδυναμίας υποτίμησης), δεν μπορεί να εφαρμοσθεί καθώς μέρος των δημοσίων εσοδών διαρρέει από τον προϋπολογισμό για την εξομάλυνση του χρέους των κρατών μελών, δημιουργώντας συνθήκες ασφυξίας στην ενιαία αγορά αλλά και στις σχεδιασμένες επενδύσεις . Η στασιμότητα αυτή δημιουργεί καχυποψία και τον ευρωσκεπτικισμό συντελώντας σε γενικευμένη απόκλιση των οικονομιών των κρατών μελών εντός της Ένωσης και της ΟΝΕ (Μαρής, 2014 στο researchgate.net/publication/338427495_To_Neo_Plaisio_kai_ta_Oria_tes_Oikonomikes_Diakuberneses_sten_Europaike_Enose).

1.Β. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΥΛΩΝΑ ΣΤΗΝ ΟΝΕ

Αναμφίβολα, είναι γεγονός ότι οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των κρατών μελών αλλά και κάθε τομέα της λειτουργίας της Ε.Ε συντείνουν στη διατήρηση της ισορροπίας ανάμεσα στη δημοσιονομική και νομισματική πολιτική που θα διαδραματίσει το συνδετικό κρίκο μιας αλυσίδας αξίας που προάγει την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Η λειτουργία ενός υπερεθνικού οργανισμού συνδέεται και με την λήψη αποφάσεων καθώς και με αναθέσεις ευθυνών και καταμερισμού των κινδύνων η οποία αντιμάχεται τη σημερινή πραγματικότητα, παρά τα βήματα που έχουν γίνει (Μαρής, 2014).

Η λειτουργία αυτή εναποθέτει κυρίως ως εθνική αρμοδιότητα την τήρηση δημοσιονομικών κανόνων μέσα στο αυστηρό πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτελώντας το πεδίο διαμάχης αλλά και σκεπτικισμού καθώς παρουσιάζονται τάσεις απόκλισης των χωρών πάρα τα βήματα προόδου συντονισμού της Επιτροπής και των κρατών μελών. Είναι πρόδηλο ότι η ολοκλήρωση της ONE πρέπει ,αφενός μεν συνδέεται με τον συγκερασμό απόψεων και συμφερόντων αφετέρου δε με την αναγκαιότητα για αλληλεγγύη και πνεύμα συμβιβασμού (Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ,2019,σελ 32-3) .

Η αναγκαιότητα της υιοθέτησης καινούργιας στρατηγικής θα πρέπει να έχει ως βάση μια καινούργια έκφραση της δημοσιονομικής προσαρμογής και διαχείρισης. Το κύριο χαρακτηριστικό της θα πρέπει να είναι ανθεκτική σε κρίσεις, όπως η επιβράδυνση του διεθνούς εμπορίου, ο επαναπροσδιορισμός του κοινοτικού προϋπολογισμού μετά την φυγή του Ηνωμένου Βασιλείου, η κλιματική αλλαγή, η αλματώδης ανάπτυξη της τεχνολογίας, το μεταναστευτικό πρόβλημα ,η γήρανση του πληθυσμού. Από τη άλλη πλευρά το μέλημα της θα είναι η απόκτηση εκείνου του συγκριτικού πλεονεκτήματος, όπου η προσφορά εργασίας να γίνεται πιο παραγωγική και συνάμα πιο ανταγωνιστική δημιουργώντας επενδύσεις-απασχόληση, οικονομική μεγέθυνση για όλα τα κράτη μέλη (Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ,2019,σελ,34).

Καταλήγοντας, η σταθερότητα και η ίδια η ακεραιότητα της ζώνης του ευρώ δεν μπορεί να επαφίεται στα μέχρι τώρα μέτρα που έχουν ληφθεί . Η εμπειρία της κρίσης αναδεικνύει την θετική συσχέτιση των διαθρωτικών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στην επίτευξη της ανταγωνιστικότητας και αποτελεσματικότητας της ζώνης του ευρώ και των επωφελειών του κοινού νομίσματος και της ενιαίας αγοράς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΝΕΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

2.A.1. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΜΕΣΟ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ- BICC

Ένα πλαίσιο διακυβέρνησης που αναδεικνύει την προσπάθεια για σύγκλιση προκρίνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ως δημοσιονομικό μέσο για τη σύγκλιση και την ανταγωνιστικότητα (εφεξής BICC) συμβάλλοντας στην περαιτέρω ανθεκτικότητα της ONE. Το BICC αναμένεται να ενισχύσει τη λειτουργικότητα της ONE μέσω της παροχής στήριξης και επίτευξης σταθερότητας μέσω επιλεγμένων από τα κράτη μέλη μεταρρυθμίσεων συμπληρώνοντας τα ήδη υπάρχοντα εργαλεία χρηματοδότησης (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο,2019).

Η χρηματοδοτική στήριξη που προσφέρει διατίθεται σε δόσεις, υπό τον όρο της επίτευξης των συμφωνηθέντων οροσήμων. Αποτελείται δε από άμεσες χρηματοδοτικές συνεισφορές και θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί από τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ στο πλαίσιο του "Ευρωπαϊκού εξαμήνου και προγράμματος InvestEU. Το δημοσιονομικό μέσο ευθυγραμμίζεται μετά προτεινόμενα προγράμματα της Ένωσης που αφορούν τις επενδύσεις, ενώ η ένταξη του στον προϋπολογισμό της Ένωσης και το μέγεθος του θα καθοριστεί με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027 (Αιτιολογική Έκθεση Ευρωπαϊκής Επιτροπής ,2019,σελ.5)

Περαιτέρω, το δημοσιονομικό μέσο για τη σύγκλιση και την ανταγωνιστικότητα τηρεί τις αρχές της αναλογικότητας και της επικουρικότητας, ενώ οι στρατηγικές κατευθύνσεις ανά χώρα που προκρίνει το μέσο, αποτελούν πράξεις χωρίς δεσμευτική ισχύ και περιορίζονται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών να αποφασίσουν να υποβάλλουν σχετική πρόταση για χρηματοδότηση (Αιτιολογική Έκθεση Ευρωπαϊκής Επιτροπής ,2019,σελ.4)

Το BICC είναι το μέσο εκείνο που θα ενισχύσει τη σύγκλιση και την ανταγωνιστικότητα της ευρωζώνης χωρίς να αποκλείει και κράτη μέλη εκτός ONE τα οποία όμως δεν έχουν τη δυνατότητα ψήφου στο Συμβούλιο. Η αποστολή του BICC ορίζεται στο πλαίσιο ενός εργαλείου καθοδήγησης και χρηματοδότησης διαθρωτικών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Η προώθηση των μεταρρυθμίσεων σε

όλα τα μέλη της ευρωζώνης προάγουν τη πολιτική συνοχής με τη παροχή χρηματοδοτικής στήριξης όπως καθορίζονται σε συνεκτικές δέσμες και εξειδικεύονται με τη παροχή ειδικής τεχνικής καθοδήγησης σχετικά με τους στόχους των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που υποστηρίζονται από αυτό (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2019).

Ως εκ τούτου, το BICC είναι συνεπές με την διαδικασία εποπτείας και συντονισμού των οικονομικών πολιτικών που αναφέρονται στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, ενώ ταυτόχρονα αποσκοπεί στη προστασία των δημοσίων επενδύσεων σε περίπτωση ασύμμετρων απειλών όπως αυτών της πρόσφατης κρίσης, που κατέδειξε ότι οι υφιστάμενοι εθνικοί μηχανισμοί δεν μπορούν να απορροφήσουν την δυναμική των υφέσεων σε μια οικονομία. Το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων στηρίζεται μετά το 2020 σε ένα εργαλείο υλοποίησης του συνολικού προϋπολογισμού ύψους 25 δις ευρώ (ec.europa.eu/commission/presscorner/detail).

Επιπρόσθετα, μέσω του BICC δύναται να παρέχεται τεχνική υποστήριξη με σκοπό την βέλτιστη διοικητική ικανότητα η οποία βασίζεται στη συσσωρευμένη εμπειρία των προγραμμάτων στήριξης μεταρρυθμίσεων με προϋπολογισμό 0,84 δις ευρώ. Επιπλέον, μπορεί να συνεπικουρεί με έναν μηχανισμό σύγκλισης προϋπολογισμού 2,16 δις τεχνική υποστήριξη για να εισέλθουν επιτυχώς και αλλά κράτη μέλη στην Ευρωζώνη συντελώντας στην εμβάθυνση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2019, Εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης, σελ 9.

2.A.2. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟΤΥΧΙΑΣ ΤΟΥ BICC

Παρόλο που δυναμική του ευρώ είναι τεράστια στο παγκόσμιο στερέωμα αναδεικνύοντας την επιτυχία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης αυτή θα πρέπει να γίνει με ποιο έντονα βήματα ξεπερνώντας την διαφωνία των κρατών μελών ως προς τον τρόπο εμβάθυνση της. Η διαφωνία αυτή τεκμαίρεται από το σε ένα γεγονός ότι σημαντικές απειλές προβάλλονται σε μια αποδυναμωμένη Ε.Ε όπου η οικονομική της ανάπτυξη είναι υποτονική κάτω από το βάρος της συρρίκνωσης του εμπορίου, της έλλειψης ανταγωνιστικότητας, και της ανάγκης για εξειδίκευση της αγοράς εργασίας ο ευρωσκεπτικισμός και το Brexit.

Παράλληλα, η υποτονική πορεία προς την τραπεζική ολοκλήρωση αλλά η προσπάθεια για την ένωση των κεφαλαιαγορών δηλαδή της σύνδεσης των ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών κέντρων σε ένα κοινό πλαίσιο κανόνων και εποπτείας, καθιστά την αναγκαιότητα για εύρεση εργαλείων όπως το BICC επιτακτική, καθώς δημιουργούν την βάση για σταθερότητα και εμπιστοσύνη που είναι η απαραίτητη συνθήκη για την καλλιέργεια υγιούς επενδυτικού κλίματος. Η χρηματοδότηση που παρέχει BICC ελαχιστοποιεί την επιβάρυνση των δημοσίων οικονομικών σε περίπτωση απώλειας της ανταγωνιστικότητας ώστε από τη μια πλευρά να επιτυγχάνεται μεγέθυνση σε όρους σύγκλισης των οικονομιών και από τη άλλη να βρίσκονται πόροι ώστε να αντιμετωπίζονται οι ενδεχόμενες κρίσεις με άσκηση επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής (Γνωμοδότηση ΕΟΚΕ,2019,σελ.35-37).

2.B. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΜΕΣΟ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Για την χώρα μας η υιοθέτηση του δημοσιονομικού μέσου αποτελεί μια ευκαιρία σε επιπλέον πρόσβαση σε χρηματοδότηση επενδυτικών προγραμμάτων που έχει ανάγκη ώστε να ανατρέψει πάρα την υπερπροσπάθεια δημιουργίας πρωτογενών πλεονασμάτων το υποτονικό επενδυτικό ενδιαφέρον(Στουρνάρας,2019).

Ταυτόχρονα με το BICC βελτιώνεται περαιτέρω ο δείκτης οικονομικού κλίματος, εμπιστοσύνης των αγορών και του «επιχειρείν» αντιμετωπίζεται δε σε ενωσιακό επίπεδο αποτελεσματικότερα ο κίνδυνος από διεθνείς προκλήσεις επιδρώντας καταλυτικά στην περαιτέρω ανάταξη της ελληνικής οικονομίας. Αυτό γίνεται διότι παρέχεται ρευστότητα σε διαθρωτικές μεταρρυθμίσεις και επενδυτικά προγράμματα τα οποία τηρούν ποιοτικές και ποσοτικές προδιαγραφές που έχουν την έγκριση της Επιτροπής και του Συμβουλίου. Ταυτόχρονα το BICC συνδέεται με την αναγκαιότητα των Αμέσων Ξένων Επενδύσεων που παρέχουν ρευστότητα αλλά και τον κατάλληλο σχεδιασμό για την εφαρμογή βιώσιμων επενδυτικών προγραμμάτων συντελώντας με αυτό τον τρόπο στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και στη διατήρηση της υψηλής οικονομικής δραστηριότητας.

Η υιοθέτηση του BICC αναμένεται να ενισχύει την προσπάθεια της χώρας η οποία θα αποτυπώνεται στη βελτίωση των δεικτών της οικονομίας συντελώντας στο να αυξηθεί η εθνική παραγωγή και το ΑΕΠ μέσα από διαθρωτικές μεταρρυθμίσεις (Στουρνάρας, 2019 Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο ,2017.σελ 5-7).

Η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί κύριο μέλημα της ONE αλλά και για τη χώρα μας. Η οικονομία βασίζεται τόσο στον χρηματοπιστωτικό τομέα όσο και στην δημοσιονομική ισορροπία. Όμως η χαμηλή οικονομική ανάπτυξη, μακροχρόνια οδηγεί σε προβλήματα δανεισμού και κίνδυνο διατήρησης της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Οι οικονομίες που μοιράζονται ενιαίο νόμισμα, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διαθέτουν οικονομικές δομές που ανταποκρίνονται επαρκώς σε κλυδωνισμούς, χωρίς να προκαλούν οικονομικές ή κοινωνικές εντάσεις. Η υιοθέτηση του BICC θα λειτουργεί ως ασπίδα για τις επενδύσεις ακόμα και σε περιόδους οικονομικής ύφεσης .

Ο ρόλος του χρηματοπιστωτικού τομέα είναι καταλυτικός για την επενδυτική δυναμική μιας ευρωπαϊκής οικονομίας η οποία βασίζεται κυρίως στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της Ελλάδας. Η πρόσβαση σε χρηματοδότηση παραμένει ένα συγκριτικό πρόβλημα για τις χώρες του Νότου και για τη Ελλάδα που το BICC έρχεται να κατευνάσει όταν αυτή είναι δυσχερής καθώς οι πληγές από την κρίση χρέους είναι ακόμα ορατές. Οι χρηματοδοτήσεις μέσω του BICC θα οδηγήσουν σε ένα γύρο υλοποίησης των διαθρωτικών μεταρρυθμίσεων που είναι καθοριστικός για την ανάταξη της οικονομίας στοχεύοντας στις πιο παραγωγικές χρήσεις κεφαλαίων. Η κατεύθυνση της ελληνικής οικονομικής πολιτικής προς αναπτυξιακή κατεύθυνση και άμβλυνση των παθογενειών της, οι δρομολογούμενες αλλαγές στη δομή και λειτουργία του κράτους δημιουργούν προσδοκίες σταδιακής επανόδου του ΑΕΠ σε τροχιά σύγκλισης προς τον ευρωπαϊκό μέσο όρο μεσοπρόθεσμα. Τα επενδυτικά προγράμματα αποτελούν τον μοναδικό παράγοντα σχηματισμού παγίου κεφαλαίου ενώ ταυτόχρονα διαμορφώνουν συνθήκες χαλάρωσης της υψηλής φορολογίας ακόμα και στην τρέχουσα περίοδο που το ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών είναι αρνητικό (. [hfisc.gr/sites/default/files/axiologisi_mpd5_11_5_17_1.pdf](https://www.hfisc.gr/sites/default/files/axiologisi_mpd5_11_5_17_1.pdf)).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Είναι πρόδηλο ότι έχουν επιτευχθεί σημαντικοί στόχοι για την ολοκλήρωση της ΟΝΕ ωστόσο θα πρέπει να ενισχυθούν οι βασικοί πυλώνες της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Επομένως, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην διατήρηση ισορροπιών ως προς στην σταθερότητα του νομισματικού και δημοσιονομικού πυλώνα διότι αποτελεί τη βάση για την μακροοικονομική ανάπτυξη σε συνάρτηση με έναν οικονομικό πυλώνα που θα είναι αρωγός στις διακυμάνσεις του οικονομικού κύκλου για τα κράτη μέλη που παρουσιάζουν ανόμοια ανθεκτικότητα σε αυτές. Συνεπώς, ο οικονομικός πυλώνας θα πρέπει να ενισχυθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρξουν πολιτικές που προωθούν την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα μέσα από επενδύσεις που θα δημιουργούν απασχόληση και επαρκή αγοραστική δύναμη .

Οι πολιτικές αυτές εκφράζονται από το κείμενο των πέντε προέδρων όπου ο στόχος μεν διαφαίνεται η ενίσχυση του κοινού νομίσματος ως πηγή οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας στο πλαίσιο της κοινής αγοράς. Ωστόσο, η ελαχιστοποίηση κινδύνων όπως η παρατεταμένη περίοδος χαμηλών ρυθμών ανάπτυξης υπο το βάρος διαφωνιών στους κόλπους της ΟΝΕ συνδέονται προσθετικά με τις επιβαρύνσεις των γεωπολιτικών γεγονότων απομακρύνουν τη οικονομική ένωση.

Περαιτέρω , η οικονομική ένωση αποκλίνει από τον επιθυμητό στόχο από νέες προκλήσεις όπως η κλιματική αλλαγή και η ψηφιακή εποχή. Καθίσταται συνεπώς αναγκαίο να ενισχυθούν οι επενδύσεις σε υλικούς και αυλούς πόρους όπως έχουν πρόσφατα ανακοινωθεί από τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε για την οικονομική διακυβέρνηση στην ΟΝΕ όπως η δημιουργία του BICC και άλλων εργαλείων. Η θωράκιση αυτή θα επιφέρει τον περιορισμό του κοινωνικού αποκλεισμού ,τη μείωση της εισοδηματικής ανισότητας αποτελώντας την ικανή και αναγκαία συνθήκη για επίτευξη της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Πατσουράτης, Β., Τάτσος, Ν. (2015), Νέα Οικονομική Διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ΕΑΠ.
2. Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2019). «Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου διακυβέρνησης για το δημοσιονομικό μέσο για τη σύγκλιση και την ανταγωνιστικότητα για τη ζώνη του ευρώ» στο eurlexeuropa.eu/legalcontent/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019PC0354&from=EL
3. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2019). «Ανακοίνωση, Εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης: απολογισμός τέσσερα χρόνια μετά την έκθεση των πέντε Προέδρων» στο: [://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019DC0279&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019DC0279&from=EN)
4. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2019). «Διευκρινίσεις σχετικά με το δημοσιονομικό μέσο της ευρωζώνης» στο: [://www.consilium.europa.eu/el/policies/emu-deepening/bicc-faq/](http://www.consilium.europa.eu/el/policies/emu-deepening/bicc-faq/)
5. Στουρνάρας, (2019). «Ομιλία του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννη Στουρνάρα», στην παρουσίαση του βιβλίου του Κωνσταντίνου Γκράβα «Οικονομικός Πόλεμος και Νομισματική Ειρήνη: Η Ελληνική Οικονομική Κατάθλιψη» στο: [://www.bankofgreece.gr/enimerosi/grafeio-typoy/anazhthshenmerwsewnenhmerwseis?announcemen](http://www.bankofgreece.gr/enimerosi/grafeio-typoy/anazhthshenmerwsewnenhmerwseis?announcemen)
6. Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Μια νέα θεώρηση της ολοκλήρωσης της οικονομικής και νομισματικής ένωσης» 18.10.2019 (σελ. 35-37) στο: [://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF?uri=CELEX:52019IE1345&from=FR](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF?uri=CELEX:52019IE1345&from=FR)
7. Μαρής, 2014 στο http://crisisobs.gr/wp-content/uploads/2014/11/%CE%95%CF%81%CE%B5%CF%85%CE%BD%CE%B7%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%9A%CE%B5%CE%AF%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CE%BF_14_%CE%93%CE%B9%CF%8E%CF%81%CE%B3%CE%BF%CF%82-%CE%9C%CE%B1%CF%81%CE%AE%CF%82.pdf